

Referat fra SRY-møte 6 – 2014

Dato: 29.10.2014
Sted: Utdanningsforbundet, Oslo

Tilstede: SRY

Rolf Jørn Karlsen, LO
Carl E. Rønneberg, NHO
Roy Venge Tollefsen, KS
Mette Henriksen Aas, LO
Tor- Arne Solbakken, LO
Christine Meling/ Dagfinn Hertzberg, KD*
Ragnhild Lied, Utdanningsforbundet
Kristian Ilner, NHO
Benjamin Myrstad, EO
Turid Semb, KMD
Anne Eggen Lervik, Virke
Kari Hoff Okstad, Spekter
Bente Søgaard, YS

Observatør

Siv Andersen, SIU

Utdanningsdirektoratet

Karl Gunnar Kristiansen
Aina Helen Bredesen

Forfall:

Margaret Westgaard, KS
Yngve Schrøder Tufteland, NFD
Randi Marie Holtungen, NFD
Inger Lise Blyverket, Virke
Jorunn Teigen Leegaard, KS
Siri Halsan, KS

*Christine Meling deltok til Kl. 13.00. Deretter deltok Dagfinn Hertzberg

1. Godkjenning av dagsordenen

Vedtak:

Dagsordenen godkjent.

2. Godkjenning av referat fra møtet 10.9.2014

Vedtak:

Referatet ble godkjent uten merknader.

3. Vedtakssaker

Sak 15.06.14 Tiltak for å bedre funksjonshemmedes mulighet for læreplass – Rådet for likeverdig utdanning (URLU)

URLU tok 13.2.2014 initiativ overfor SRY om å se på forhold knyttet til frafall og mangelfull tilrettelegging i fag- og yrkesopplæringen for elever med nedsatt funksjonsevne og kronisk syke. SRY var i sitt svar positive til å bidra til at flere elever med nedsatt funksjonsevne og kronisk syke tas inn som lærlinger og lære kandidater i yrkesfaglige utdanningsprogram, men mente det måtte gjøres et forarbeid før saken kunne behandles videre.

Leder i URLU, Inger Andersen Kise, orienterte på møtet om funksjonshemmedes mulighet for læreplass og utfordringer knyttet til tema.

SRY mener det er en utfordring at bedrifter som søker Utdanningsdirektoratets tilskuddsordning for lærlinger med nedsatt funksjonsevne ikke vet om de får tilskudd før de tegner lærekontrakten. Søknadsprosedyrene bør derfor vurderes. Videre mener SRY at det er behov for gjennomgang av støtteordningene som finnes, og hvordan de fungerer.

Vedtak:

- SRY konstaterer at det gjennom NAV-systemet og utdanningsmyndighetenes støtteordninger finnes mange ulike tiltak som støtter opp om at elever og lærlinger med nedsatt funksjonsevne og kronisk syke kan gjennomføre utdanning.
- SRY anbefaler at det settes ned en arbeidsgruppe med medlemmer fra URLU og SRY som har som mandat å lage en oversikt over, og vurdere, de tilskudd en bedrift kan søke for å ta inn lærlinger med funksjonshemminger.
- SRY anbefaler at Utdanningsdirektoratet sammen med partene i arbeidslivet profilerer og markedsfører støtteordningene og tiltakene. Dette for at skoler og lærebedrifter skal bli bedre kjent med ordningene.

Sak 16.06.14 Forslag til nye medlemmer i Mesterbrevnemnda 2015 – 2018

Nærings- og fiskeridepartementet har i brev datert 19.8.2014 bedt SRY om å foreslå 2 medlemmer og 2 varamedlemmer til Mesterbrevnemnda. Representantene skal komme fra henholdsvis arbeidstaker- og arbeidsgiversiden, og representere fag underlagt mesterbrevordningen.

Forslag fra LO

LO foreslår at arbeidstagerorganisasjonenes medlemmer i Mesterbrevnemnda foreslått av SRY reoppnevnes. Dette med bakgrunn i ønske om kontinuitet i en kommende periode og ønske om å avslutte en del pågående arbeider.

Jens Petter Hagen – medlem (SRY – LO)

Janne Ottersen Fraas – varamedlem (SRY – LO)

Forslag fra Utdanningsforbundet

Utdanningsforbundet har flere medlemmer som har bred bakgrunn fra fagopplæring, og som har mesterbrev i faget. Medlemmene har solid praksis fra yrker som mestere.

Utdanningsforbundet foreslår følgende medlemmer til nemnda:

1. Øivind Engh- medlem (SRY – Utdanningsforbundet) fagbrev og mesterbrev i møbelsnekkerfaget. Tidligere medlem i faglig råde for design og håndverk, nå varamedlem i samme råd.
2. Ingeborg Bøe- varamedlem (SRY – Utdanningsforbundet) Færder vgs. Ingeborg Bøe har mesterbrev i malerfaget.

Forslag fra YS

YS er kjent med at Mesterbrevnemnda i inneværende periode har startet et arbeid der de skal fokusere på de nyere mesterbrevutdanningene. Når de nyere mesterbrevutdanningene skal være et satsningsområde, mener YS det vil være en styrking av nemnda å få inn en representant for de nyere fagene. YS foreslår derfor leder i Kost- og ernæringsforbundet, Arnt Steffensen, som nytt medlem i Mesterbrevnemnda for perioden 2015-2018. Steffensen har fagbakgrunn som institusjonskokk.

Forslag fra NHO

NHO foreslår at arbeidsgiverorganisasjonenes representanter i Mesterbrevnemnda foreslått av SRY reoppnevnes:

Lise Ramsøy – medlem (SRY – NHO)

Jan Erik Feness – varamedlem (SRY – NHO)

Vedtak:

Lise Ramsøy – medlem (SRY – NHO) enstemmig valgt

Jan Erik Feness – varamedlem (SRY – NHO) enstemmig valgt

Jens P. Hagen – medlem (SRY–LO) 6 stemmer mot Øivind Engh (SRY-Utdanningsf.) 4 stemmer

Janne O. Fraas – varamedlem (SRY – LO) 7 stemmer mot Arnt Steffensen (SRY-YS) 3 stemmer

SRY anbefaler at Nærings- og fiskeridepartementet vurderer en lovendring i Mesterbrevloven slik at alle forespørsler om kandidater til Mesterbrevnemnda går direkte til partene i arbeidslivet ved neste oppnevning.

Sak 17.06.14 Roller og forventinger til SRYs arbeid

Leder i SRY har avholdt møter med hver av organisasjonene som er representert i SRY. Målet med initiativet har vært å skape et sterkt og slagkraftig SRY.

Leder presenterte en oppsummering av møtene med organisasjonene:

- Ledelsen i SRY har ansvar for å drive frem aktivitetene i SRY og lage tydeligere forslag til vedtak
- Aktiviteten i SRY er avhengig av menneskelige ressurser og vilje hos organisasjonene
- Sekretariatet gjør en god jobb, viktig skille mellom sekretariatet og Udir
- SRY må bli flinkere til selv å sette den politiske dagsorden.
- Organisasjonenes og departementenes rolle og representasjon må drøftes

SRY mener det er viktig at organisasjonene og departementenes rolle og representasjon i SRY avklares. Noen av organisasjonene representeres i dag med ledelsen, mens andre representeres på et lavere nivå. Departementenes rolle i SRY er uklar og må avklares. SRY er et overordnet politisk rådgivende organ, og saker som behandles må være av en overordnet karakter.

SRY er enige om at organisasjonene må prioritere arbeidet i SRY. Videre må de råd som SRY gir i større grad tydeliggjøres og spisses. SRY bør ha en vedtaksform som synliggjør mindretall og flertall i rådet.

Vedtak

Diskusjonen tas til orientering. Leder og nestleder følger opp innspillene.

Sak 18.06.14 SRY møter og fellesmøter 2015

Sekretariatet for SRY presenterte møteplan for SRY-møtene og for fellesmøtene mellom SRY og ledere og nesteledere av faglige råd for 2015. Med bakgrunn i varslede kutt på utenlands studiereiser for SRY og faglige råd, avventer SRY videre planlegging av utenlands studiereise for 2015. Følgende møtedatoer ble foreslått:

Møteplan SRY og fellesmøter 2015				
Dag	Dato	Tid	Møte	Sted
Torsdag	22.01.2015	Kl. 10-15	SRYs fellesmøte for leder og nestleder av faglige råd og SRY	
Onsdag	28.01.2015	Kl. 10-15	SRY-møte	
Torsdag	05.03.2015	Kl. 10-15	SRY-møte	
Torsdag	26.03.2015	Kl. 10-15	SRYs fellesmøte for leder og nestleder av faglige råd og SRY	
Torsdag	27.08.2015	Kl. 10-15	SRYs fellesmøte for leder og nestleder av faglige råd og SRY	
Torsdag	10.09.2015	Kl. 10-15	SRY-møte	
Torsdag	29.10.2015	Kl. 10-15	SRY-møte	
Torsdag	03.12.2015	Kl. 10-15	SRYs møte med statsråden og ledere og nestledere av faglige råd SRYs julemiddag med statsråden og ledere og nestledere av faglige råd	

Vedtak

Møteplanen ble vedtatt.

Sak 19.06.14 SRYs arbeidsgruppe om rådgivning og karrierer veiledning

SRY nedsatte høsten 2013 en arbeidsgruppe for rådgivning og karriereveiledning. Arbeidsgruppa presenterte resultatet av arbeidet for SRY gjennom en innledning fra Kari Hoff Okstad og notatet «Livslang rådgiving/karriereveiledning for alle». Notatet inneholder både en beskrivelse av dagens situasjon og utfordringer, og anbefalinger til tiltak for å forbedre rådgivingen/karriereveiledningen. Gruppa har valgt å holde anbefalingene på et overordnet nivå, hvor hovedforslaget er at det utarbeides en nasjonal strategi for livslang rådgiving/ karriereveiledning.

Videre gis det anbefalinger om hva som må vurderes som en del av dette arbeidet:

Arbeidsgruppa anbefaler at det utarbeides en nasjonal strategisk plan for rådgiving/ karriereveiledning. Arbeidsgruppa erkjenner at dette er et stort arbeid som omfatter flere aktører. Arbeidet må som et minimum omfatte følgende tematiske områder:

- *Alle må få rett på rådgiving/karriereveiledning. Det bør utredes hvordan lærlinger og voksne kan gis rett til rådgiving/ karriereveiledning.*
- *Arbeidet må omfatte utvikling av felles forståelse og begreper av hva rådgiving/ karriereveiledning er og betydningen av det.*
- *En nasjonal strategisk plan må legge til rette for en forståelse av rådgiving/ karriereveiledning som å legge til rette for læring av karrierehåndteringsferdigheter. Arbeidet kan omfatte utviklingen av et felles rammeverk med læringsutbyttebeskrivelser.*
- *Arbeidet må omfatte en vurdering av dagens organisering nasjonalt, regionalt og lokalt og eventuelt et forslag til en endring mot en økonomisk bærekraftig, helhetlig og langsiktig organisering som sikrer en klar rolle og ansvarsfordeling mellom ulike aktører. Strukturen må sikre god kommunikasjon mellom arbeidslivet og rådgiving/karriereveiledningstjenesten.*
- *Arbeidet må omfatte en vurdering av behovet for kompetanse og hvilke kompetansekrav som bør settes til de ulike aktørene gitt roller og ansvar. Formelle kompetansekrav til personer som jobber direkte med rådgiving/karriereveiledning bør*

vurderes.

- *Arbeidet må omfatte en vurdering av nasjonal styring av ressurser og at ressursene er i overenstemmelse med oppgavene som skal løses.»*

SRY er svært fornøyd med arbeidsgruppas arbeid. Spesielt er rådet fornøyd med at rapporten har et internasjonalt blikk selv om dette begrenser seg til to land. SRY konstaterer at problemstillingene som drøftes i rapporten i stor grad er sammenfallende med de problemstillingene som ble drøftet i NOU 2008: 18 *Fagopplæring for fremtida*. I lys av dagens frafall i videregående opplæring forventer SRY at Kunnskapsdepartementet nå følger opp med en solid satsning på rådgivning og karriereveiledning.

Vedtak

SRY slutter seg til arbeidsgruppas rapport og anbefalinger om Livslang rådgivning/karriereveiledning for alle.

1. SRY ber Kunnskapsdepartementet utarbeide en nasjonal strategi for livslang rådgivning/karriereveiledning som inkluderer den skolebaserte rådgivningstjenesten. Strategien må utarbeides sammen med relevante departement og partene i arbeidslivet. Som et minimum må strategien omfatte de tematiske områder i kapittel 4 «Livslang rådgivning/karriereveiledning for alle».
2. SRY ber om at Kunnskapsdepartementet umiddelbart gi lærlinger en juridisk rett til rådgivning/ karriereveiledning.
3. SRY ber KD sette i gang et arbeid med mål å gi voksne rett og tilgang til rådgivning/ karriereveiledning.

Sak 20.06.14 Beredskapsgruppa – konsekvenser av arbeidsinnvandring i byggebransjen og vurdering av lærlings situasjonen høsten 2014

Leder i SRYs beredskapsgruppe for oppfølging og vurdering av læreplass situasjonen, Jørgen Leegaard, orienterte om gruppas vurdering av tilgang på læreplasser. Med utgangspunkt i formidlingstallene og kjennskap til lærlings situasjonen gjennom tilbakemeldinger fra organisasjonene og de faglige rådene mener gruppa at situasjonen ikke er kritisk. Gruppa mener allikevel det må arbeides videre med tiltak som kan forebygge nedgang i antallet læreplasser, og tiltak som kan settes i verk i en krisesituasjon.

Dagens lærlingordning baserer seg på bedriftenes rekrutteringsbehov, økonomi, tradisjoner og samfunnsansvar. Gruppa mener de internasjonale endringene kan utvikle seg til en krise som blant annet vil kunne ramme særlig inntaket av lærlinger. Erfaringer fra finanskrisen i 2008 viste at detaljhandelen og byggenæringen blir rammet først. Deretter rammes suksessivt andre næringer. Etter krisen har veksten i Norge vært god, sysselsettingen har økt og ledigheten har vært lav. Ved inngangen til 2014 ser bildet noe mer bekymringsfullt ut. Veksten avtar, arbeidsinnvandringen er fortsatt høy, samtidig som ledigheten øker i for eksempel bygg og anlegg.

SRY viser til Samfunnskontrakten for flere læreplasser der ett av tiltakene partene er enige om er å innskjerpe bruk av lærlingklausuler ved offentlige innkjøp. SRY ønsker dette temaet på dagsordenen til neste SRY møte.

Vedtak:

1. SRY mener det er grunn til å følge utviklingen i læreplass situasjonen nøye selv om situasjonen for søkere til læreplass ikke ser ut til å utvikle seg til å bli kritisk utover høsten 2014. SRY bygger sine vurderinger på formidlingstall, beredskapsgruppas kontakt med sine organisasjoner, og rapporter fra de faglige rådene. Det er mangel på læreplasser i en del fag, men situasjonen ser ikke ut til å bli vesentlig endret i forhold til høsten 2013.

SAMARBEIDSRÅDET FOR YRKESOPPLÆRING

Schweigaards gate 15 B, Postboks 9359 Grønland, 0135 Oslo, telefon: +47 23 30 12 00

e-post: post@utdanningsdirektoratet.no, internett <http://www.udir.no/Spesielt-for/Fag-og-yrkesopplaring/Faglige-rad/>

2. SRY viser til situasjonen i byggebransjen, og mener flere forhold kan true inntaket av lærlinger framover. Eks arbeidsinnvandring, den demografiske utviklingen, det norske regelverk når det gjelder anskaffelser og anbud, EUs arbeid for fri flyt av arbeidskraft og innleie av arbeidskraft som forretningsmodell.
3. SRY støtter beredskapsgruppas forslag om å arbeide videre med tiltak som kan forebygge nedgang i antallet lære plasser, og tiltak som kan settes i verk i en krisesituasjon. Det bør lages en plan A som omfatter tiltak som kan utvikles i fylkeskommunene, blant partene, i Utdanningsdirektoratet og Kunnskapsdepartementet. Det bør også utvikles en plan B som involverer flere departementer og politisk ledelse på nasjonalt nivå. Dette kan f.eks. være utforming av krisepakker, jf. tiltakene som ble iverksatt 2008-2010.
4. SRY ber beredskapsgruppa legge fram planer i samsvar med pkt. 2 og 3 i vedtaket i et senere møte.

Sak 22.06.14 Yrkesopplæringsnemndas rolle og ansvar

Som et ledd i arbeidet med å utvikle kvaliteten i fag- og yrkesopplæringen, ønsker SRY å se nærmere på yrkesopplæringsnemndenes rolle og ansvarsområde. I den forbindelse har SRY bedt sekretariatet om å skrive et notat om lovendringen som fant sted i 2006/2007 og effektene av endringen, i den grad de er dokumentert. SRY etterspør særlig informasjon om i hvilken grad Yrkesopplæringsnemndene ivaretar de lovpålagte oppgavene de har. Utdanningsdirektoratet presenterte regelverksendringene for Yrkesopplæringsnemndene fra 2006/2007 erfaringer fra nemndenes arbeid.

SRY mener det er viktig å se nærmere på Yrkesopplæringsnemndenes rolle og om det er behov for endringer i gjeldende regelverk.

Vedtaket:

SRY nedsetter en arbeidsgruppe som, basert på saksfremlegget og diskusjonen i møtet, skal arbeide videre med problemstillingene rundt yrkesopplæringsnemnda. I løpet av 2015 skal arbeidsgruppen:

- Sammenstille eksisterende forskning og egne erfaringer med yrkesopplæringsnemndenes arbeid
- Vurdere behovet for å endre noe i gjeldende regelverk
- Samle informasjonen og anbefalingene i en rapport til SRY

Medlemsorganisasjonene i SRY spiller inn navn til arbeidsgruppen innen en uke.

4. Diskusjonssaker

Oppdragsbrev 18-14 (endret fra vedtakssak til diskusjonssak) Oppdragsbrev 18-14 omhandler bl.a. innføring av en fraværsgrense i videregående opplæring, endring i undervisningsvurderingens betydning for standpunkt karakteren og gjennomgang av bestemmelsene om vurdering i forskriftene. Utdanningsdirektoratet skal oversende forslag på disse punktene til Kunnskapsdepartementet innen 1. desember 2014. Dette er forslag til endringer som vil berøre både elever på yrkesfaglige studieretninger og lærlinger. Det er derfor viktig at SRY er kjent med oppdraget og gir eventuelle innspill på problemstillinger som kan være særlig aktuelle for fag- og yrkesopplæringen.

SRY mener en eventuell innføring av fraværsgrense og det å forhindre fravær må ha andre begrunnelser enn å forhindre skulk. Det bør heller fokuseres på om lærerne har grunnlag for karaktersetning og om elevene oppnår kunnskapen. Et viktig element i fraværsdebatten er skolens arbeid for å fremme aktiv deltakelse og bevisstgjøre elevens plikt til å delta i arbeidet. Ulike modeller for føring av fravær bør presenteres i høringen.

SRY vil også peke på at høringen bør synliggjøre utfordringene rundt føring av fravær ved opplæring i bedrift der læreren i store deler av opplæringen ikke er til stede. Dette gjelder prosjekt til fordypning og ulike vekslingsmodeller.

Orientering om arbeidet med samfunnskontrakten for flere læreplasser

Utdanningsdirektoratets koordinator i oppfølgingen av samfunnskontrakten orienterte om status i arbeidet med samfunnskontrakten for flere læreplasser.

1. Utføre sekretariatsarbeid for Samfunnskontrakten
2. Utvikle indikatorsystem for oppfølging av kontrakten
3. Prøve ut alternativer på Vg3 for elever som ikke får læreplass
4. Prøve ut vekslingsmodell som alternativ til 2+2-modellen
5. Videreføre hospiteringsordninger i fag- og yrkesopplæringen
6. Planlegge og gjennomføre tiltak som bidrar til at flere voksne tar fag- og svennebrev
7. Stimulere til økt samarbeid mellom skoleeier og regionalt arbeidsliv
8. Vurdere nye tiltak som kan bidra til at flere unge og voksne fullfører fag- eller svennebrev

Som et ledd i å stimulere til økt samarbeid mellom skoleeier og regionalt arbeidsliv (punkt 7) orienterte Udir om utlyste midler og søknader til (15,4 millioner) disse.

Orientering om gjennomgang av tilbudsstrukturen

Utdanningsdirektoratet informerte om Kunnskapsdepartementets (KD) tilbakemelding på direktoratets forslag til organisering av gjennomgang av tilbudsstrukturen.

- KD slutter seg til prosjektplan med tentative frister og aktiviteter.
- Det anbefales at direktoratet etablerer arbeidsgrupper for alle de yrkesfaglige utdanningsprogrammene.
- Det gis støtte til direktoratets forslag om å prioritere utdanningsprogrammene service og samferdsel, restaurant- og matfag, helse- og oppvekstfag, og design og håndverk når det gjelder ressurser og støtte, med presisering om at direktoratet har et overordnet ansvar for å følge alle gjennomgangene.
- Det anbefales bred involvering av partene gjennom etablering av arbeidsgrupper for hvert utdanningsprogram, der også andre enn organisasjonene i de faglige råd inviteres med.
- Formålet med gjennomgangen: verdsetting i arbeidslivet er av avgjørende betydning, og bør vektlegges i arbeidet.
- Ulike typer løsninger skal vurderes: mandatet til arbeidsgruppene bør være åpne i tilnærmingen.
- Det er en ambisjon om å kunne ferdigbehandle og implementere løsninger underveis.
- Det må sikres en god kobling til politisk ledelse og departementet underveis i arbeidet.

5. Foreløpig dagsorden for neste SRY-møte

- Tiltak 60: alternativ Vg3 i skole: presentasjon av delrapporten fra Fafo
- Statens rolle i arbeidet med flere læreplasser – presentasjon av OK Stat
- Stipendordning for yrkesfaglærere
- Fellesmøte med ledere og nestleder av de faglige rådene
- Statsrådets møte med SRY og ledere og nestleder av de faglige rådene

I tillegg ble det foreslått at innføring av en eventuell lærlingklausul i offentlige anbud vurderes som sak.

6. Evaluering av møtet

SRY mener møtet var godt forberedt med gode saker og diskusjoner.